

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาคูณภาพชีวิตการทำงานในภาวะการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในกลุ่มบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคูณภาพชีวิตการทำงาน เพื่อพยากรณ์ปัจจัยพยากรณ์คูณภาพชีวิตการทำงาน และเพื่อสังเคราะห์ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อการสร้างเสริมคูณภาพชีวิตในภาวะการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 ได้มีกระบวนการในการสอบถาม และบันทึกข้อมูลลงในโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูป ตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูล และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป วิเคราะห์ทางสถิติ สามารถสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะในการวิจัย ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. การศึกษาข้อมูลทั่วไปของบุคลากร พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีอายุระหว่าง 34– 59 ปี มีสถานะภาพสมรสมากที่สุด ส่วนใหญ่ภูมิลำเนาจังหวัดเชียงใหม่ มีระดับการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุด ตำแหน่งการปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่สายสนับสนุน มีระยะเวลาในการทำงานในมหาวิทยาลัยโดยเฉลี่ย 11 ปี มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 10,690 – 83,000 บาท รายจ่ายต่อเดือนระหว่าง 5,000 – 60,000 บาท ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จากสื่อประเภทต่าง ๆ โดยเฉลี่ย 13 ครั้งต่อสัปดาห์ มีแนวโน้มการเกิดปัญหาความเครียดน้อยที่สุด ส่วนใหญ่มีความกังวลว่าตนเอง ครอบครัว และเพื่อนร่วมงานจะติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 กังวลว่าอุปกรณ์อุปกรณ์ป้องกันการติดเชื้อ อาจไม่เพียงพอ กังวลมาตรการ แนวทางการป้องกันโรคโควิด-19 ของมหาวิทยาลัยไม่สามารถควบคุมเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 ได้ มีการระงับการแพร่เชื้อ การเตรียมอุปกรณ์การป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 อยู่บ่อยครั้ง และการทำความสะอาดสถานที่ปฏิบัติงานในบางครั้ง

2. การศึกษาระดับการสนับสนุนทางสังคมในสภาวะการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 ของบุคลากร พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการสนับสนุนทางสังคมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยการสนับสนุนด้านการสนับสนุนอุปกรณ์ป้องกันโรคมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาทักษะการเฝ้าระวังโรค และด้านการสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร

3. การศึกษาคูณภาพชีวิตการทำงานในสถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับคูณภาพชีวิตอยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยระดับคูณภาพชีวิตการทำงานด้านผลตอบแทนและสวัสดิการมากที่สุด รองลงมาคือด้านความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ด้านภาวะอิสระจากงาน ด้านความก้าวหน้าและมั่นคงในการทำงาน และด้านการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมน้อยที่สุด

4. การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตการทำงานในภาวะการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พบว่า

อายุ ระยะเวลาการทำงาน รายได้ รายจ่าย เงินฝาก/เงินออม และการรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อประเภทต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตการทำงานในภาวะการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 ระดับน้อยในทิศทางบวก

การรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อประเภทต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ($r = 0.16$, $p\text{-value} = 0.016$)

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน การทำกิจกรรมร่วมกับครอบครัว และการทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มเพื่อนมีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตการทำงานในภาวะการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ระดับน้อยในทิศทางลบ

5. การศึกษาข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานในภาวะการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สรุปได้ว่า ควรดำเนินประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 รวมทั้งความรู้เกี่ยวกับวัคซีน สนับสนุนอุปกรณ์ป้องกันโรคทั้งหน้ากากอนามัย เจลล้างมืออย่างเพียงพอ จัดสรรวัคซีนที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้เพียงพอต่อบุคลากร และนักศึกษา อีกทั้งกำหนดมาตรการในการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้บุคลากร นักศึกษา ที่พึงปฏิบัติตามข้อกำหนดอย่างเคร่งครัด

การอภิปรายผล

การศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานในภาวะการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับน้อยอาจเป็นไปได้ว่าวิถีการดำรงชีวิตในสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า บุคลากรส่วนใหญ่มีคุณภาพชีวิตในการทำงาน ได้แก่ ด้านผลตอบแทนและสวัสดิการมากที่สุด รองลงมาคือด้านความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ด้านภาวะอิสระจากงาน ด้านความก้าวหน้าและมั่นคงในการทำงาน และด้านการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมน้อยที่สุด ตามลำดับ สอดคล้องกับการศึกษาของ สุทธิขญา วงศ์वासนา (2564) ที่พบว่า ปัจจัยที่มีผลกระทบทางลบจาก COVID – 19 ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของพนักงานฝ่ายการโดยสาร กรณีศึกษา บริษัท บางกอกโฟลท์เซอร์วิสเชส จำกัด (BFS) คือ ปัจจัยด้านสภาพเศรษฐกิจของพนักงานมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมา คือด้านสภาพแวดล้อมส่วนบุคคลของพนักงาน ด้านสภาพแวดล้อมในที่ทำงาน และด้านสภาพสังคมของพนักงาน ตามลำดับ และสอดคล้องกับการศึกษาองค์ประกอบของสภาพแวดล้อมในการทำงานของ Moos (1974) พบว่า ในสถานการณ์โรคระบาดทางองค์กรมีการส่งเสริมด้านสุขภาพของพนักงานลดน้อยลง เนื่องจากต้องให้ความสำคัญกับการป้องกันการแพร่ระบาดมากกว่าการส่งเสริมสุขภาพของพนักงาน ซึ่งผลกระทบทางลบต่าง ๆ จากโรคระบาดล้วนส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในทางกายภาพ โดยเฉพาะเรื่องสุขภาพและความปลอดภัย เป็นปัญหาที่เป็นรูปธรรมสามารถหาแนวทางการแก้ไขได้อย่างชัดเจน แต่ยังมีอีกปัญหาที่สำคัญอย่างหนึ่งคือปัญหาทางจิตใจของบุคลากร ที่ถือเป็นส่วนสำคัญในการทำให้เกิดคุณภาพชีวิตที่ดีได้

อายุ ระยะเวลาการทำงาน รายได้ รายจ่าย เงินฝาก/เงินออม เป็นปัจจัยที่สัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตการทำงานในภาวะการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 ระดับน้อย ในทิศทางบวก อาจเนื่องมาจากเป็นปัจจัยพื้นฐานของบุคคล ซึ่งอายุ ระยะเวลาการทำงาน มีความสอดคล้องกับการศึกษาของ พัทธ์พงษ์ ลี้ศัตร์พายุ (2563) พบว่า สถานภาพส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และสถานภาพการทำงาน มีผลต่อประสิทธิภาพการทำงานในสถานการณ์การระบาดของไวรัสโควิด - 19 แตกต่างกัน ของพนักงานสำนักงาน กสทช. ส่วนรายได้ รายจ่าย เงินฝาก/เงินออม มีความสอดคล้องกับแนวคิดของ Delamotte & Takezawa (1984) ที่กล่าวถึง ความหมายของคุณภาพชีวิตการทำงานไว้ว่า คุณภาพการทำงานโดยภาพรวม มีองค์ประกอบสำคัญของค่าจ้าง ผลตอบแทนอื่น ๆ จากเงินเดือนและปัจจัยพื้นฐาน ส่งผลต่อการมีคุณภาพชีวิตในการทำงานของแต่ละบุคคลในทางที่น่าพึงพอใจ

การรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อประเภทต่าง ๆ เป็นปัจจัยที่สามารถพยากรณ์คุณภาพชีวิตการทำงานในภาวะการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อาจเนื่องจากการรับรู้ข่าวสารจากสื่อประเภทต่าง ๆ เป็นการรับรู้ข่าวสารที่มีการเข้าถึงได้ง่ายทำให้บุคลากรเกิดความตระหนักและให้ความสำคัญต่อการป้องกันโรคฯ ได้ทันเวลา มีความเชื่อมั่นในตนเองและเมื่อมีปัญหาสามารถแก้ไขตอบสนองในรูปแบบการดำเนินชีวิตที่เหมาะสมพึงปฏิบัติ สอดคล้องกับการศึกษาของ พล เนื่องจางงค์ (2559) พบว่า เทคโนโลยีการสื่อสารที่หลากหลายเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงคุณภาพชีวิตโดยเฉพาะทางด้านสังคม และการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีการสื่อสาร ถือเป็นเรื่องพื้นฐานที่มีผลต่อการพัฒนาของระบบสังคมตามความต้องการของมนุษย์ในการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน การทำกิจกรรมร่วมกับครอบครัว และการทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มเพื่อน มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตการทำงานในภาวะการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ระดับน้อยในทิศทางลบ อาจเป็นเพราะการมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน เป็นส่วนที่ทำให้เกิดความวิตกกังวลในเรื่องของการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของสมาชิกในครอบครัว ยังมีจำนวนสมาชิกครอบครัวหลายคน ยิ่งส่งผลให้มีความวิตกกังวลมากขึ้น ส่วนการมีกิจกรรมร่วมกันกับครอบครัว หรือกลุ่มเพื่อนที่มากขึ้น ส่งผลให้เกิดความวิตกกังวลต่อการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ด้วยเช่นกัน ซึ่งเป็นผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการทำงาน ไม่บรรลุเป้าหมายการดำเนินงานได้ สอดคล้องกับแนวคิด ของ Public Organization (2020) เรื่องคุณภาพชีวิตในการทำงาน ในประเด็นของปัจจัยค่าเงิน ซึ่งมีผลต่อสภาพแวดล้อมส่วนตัวของบุคลากร ที่สรุปว่าการใช้ชีวิตแบบตึงเครียด และมีความระแวงมากยิ่งขึ้น เมื่อมีความระแวงเกิดขึ้นภายในบุคคล จะทำให้เกิดความไม่มั่นใจ ไม่ไว้วางใจใบบุคคลรอบข้าง อีกทั้งยังทำให้สภาพแวดล้อม ของคนที่เคยสนิทใกล้ชิดกันเริ่มมีความเห็นห่างกันออกไป จึงอาจทำให้เกิดช่องว่างของกลุ่มคนภายในองค์กรได้

ส่วนข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตการทำงานในภาวะการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้สะท้อนปัญหาถึงปัจจัยการสนับสนุนจากองค์กรในภาวะการระบาดไม่เพียงพอ ได้แก่ การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร การการสนับสนุนอุปกรณ์ป้องกันโรค การสร้างความเชื่อมั่นให้กับบุคคลภายนอกและนักศึกษา การพัฒนาระบบสนับสนุนการปฏิบัติงานที่บ้าน (Work from home) ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่

ผู้กำหนดนโยบายควรดำเนินการแก้ไขปัญหอย่างเร่งด่วนเพื่อให้บุคลากรได้ดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพชีวิตในการทำงานที่ดีในทุกด้าน

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางด้านสุขภาพของมหาวิทยาลัย เช่น กองการเจ้าหน้าที่ต้องมีแผนการส่งเสริมสุขภาพของบุคลากร ทั้งการนำข้อมูลเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ประชาสัมพันธ์ให้กับบุคลากรและนักศึกษา โดยอาจจะเน้นการรณรงค์หรือการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยเพื่อให้บุคลากรได้รับข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง
2. ดำเนินมาตรการการส่งเสริมการปฏิบัติตนเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ตามมาตรการ DMH ได้แก่ D = Distancing คือ การเว้นระยะห่างระหว่างกันอย่างน้อย 1 - 2 เมตร, M = Mask Wearing คือ สวมหน้ากากผ้า/หน้ากากอนามัยตลอดเวลา, H = Hand washing ล้างมือบ่อย ๆ

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ศึกษารูปแบบการสื่อสารข้อมูลข่าวสารสุขภาพของบุคลากร เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต
2. พัฒนาโปรแกรมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสุขภาพ เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตในการทำงานที่ดีในบุคลากร
3. ศึกษาแนวทางการนำข้อเสนอเชิงนโยบายสู่แผนการปฏิบัติของหน่วยงานระดับล่าง อันจะส่งผลต่อการสร้างและดำเนินกิจกรรมที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของบุคลากรในแต่ละหน่วยงาน